

Kosta Boda on Ruotsin vanhin ja maineikkain lasitehdas.

Lasivaltakunnan taikaa Smoolannissa

11.4.2025 8.00

Yli 200 vuotta ruotsalaiset ovat puhaltaneet lasista sekä käyttö- että taide-esineitä. Nyt lasivaltakunta tarjoaa matkailijoille design- ja luontoelämyksiä.

Kostan kylässä on toiminut jo kahdeksan vuotta yksi Ruotsin hämmästyttävimmistä hotelleista, jonka design ja sisustus ovat taiteilijoiden tekemiä. Kosta Boda Art Hotel kahmii kansainvälisiä palkintoja.

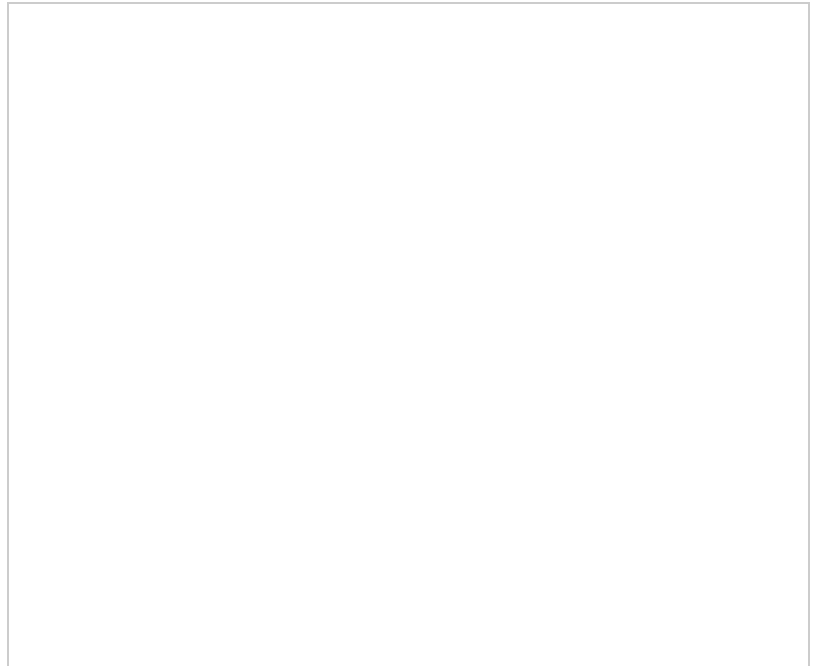
Teksti ja kuvat ADRIÁN SOTO

Eteläruotsalaisen Smoolannin sydämessä sijaitsee yksi Ruotsin ylpeyksistä, lasivaltakunta. Smoolannin maisemassa on lukuisia järviä ja laajoja mäntymetsiä. Naapurimaakunnassa Skoonessa ollaan jo Ruotsin eteläisimmällä alueella. Smoolannista on noussut monia Ruotsin historian suuria nimiä kuten *Ikean* **Ingvar Kamprad** ja lastenkirjailija **Astrid Lindgren**.

Lasivaltakunta sijaitsee metsän keskellä. Vaikka ruotsalaisen lasin kulta-aika on ohi, täällä toimii vieläkin toistakymmentä tehdasta ja työpajaa, joissa lasitaiturit valmistavat taianomaisia käyttö- ja taide-esineitä.

– Elämme muutoksen aikaa. Se koskettaa myös meitä lasin kanssa työskenteleviä. Nuoret miehet lähtevät isompiin ympyröihin, mutta taito on täällä. Lasimestariksi kehittyminen kestää noin 15 vuotta. Suurin osa mestareista on edelleen tällä alueella, lasimestari **Janus Kleingeld** sanoo.

Kleingeld työskentelee *Åforsin lasitehtaalla*. Tehdas työllistää 40 ihmistä, ja sen tuotantoa myydään Ruotsin lisäksi Norjassa, Tanskassa, Yhdysvalloissa sekä Kiinassa ja Japanissa.

Mutta miten lasimestariksi oikein tullaan?

– Meillä on täällä koulu, missä nuoret saavat ensimmäisen oppinsa. Loput opitaan tekemällä. Alussa epäonnistumisia on runsaasti, mutta lopulta taidot paranevat. Suurin haaste on lämpötilan hallinta. Pitää oppia liikkuttamaan vasenta kättä ajattelematta. Jos ajattelee piipun liikkumista, peli on menetetty, sanoo mestari Kleingeld.

Jokaisella tehtaalla ja pajalla on omat design-taiteilijansa. Åforsissa heitä on neljä.

Ruotsin lasiteollisuus vajosi lamaan vuonna 1999. Tilanne paheni 11. syyskuuta 2001, kun Yhdysvaltain markkinat menivät kiinni New Yorkin terrori-iskun vuoksi. Sitten tuli vuosi 2005, ja kylään saapui pelastava enkeli. **Ulf Torsten Jansson**, yksi Ruotsin rikkaimmista miehistä, osti alueen vanhimman tehtaan *Kosta Bodan* sekä Åforsin ja kaksi muuta lasitehdasta.

Se oli uuden aikakauden alku. Lasivaltakunnan keskuksessa, *Kostan kylässä*, avattiin Pohjois-Euroopan suurin lasitavaroiden outlet-kauppa, joka on ostajan paratiisi. Myös *liitalalla* on alueella oma myymälänsä. Lisäksi Torsten Jansson päätti rakentaa paikalle huippuhotellin, ja nyt alueella käy 1,5 miljoonaa vierasta vuosittain.

Mutta mikä on Ruotsin ja Suomen lasiperinteiden ero?

– Alkuaikat 1800-luvun puolivälissä olivat samanlaiset kummassakin maassa. Suomalainen lasi on tänä päivänä edelleen hyvin puhdasta, suoraviivaista ja taiteellisesti korkeaa tasoa. Meillä taas on enemmän väriä ja valoa, mikä johtuu siitä, että täällä on enemmän italialaisten ja amerikkalaisten koulukuntien vaikutteita, sanoo lasimestari **Jan-Erik Ritzman** Transjö Hyttanin työpajalta.

Ritzman työskenteli lähes 20 vuotta isossa Kosta Bodan tehtaassa ennen kuin perusti oman työpajan.

– Tunsin tarvetta olla oma mestarini. Siinä ominaisuudessa olen vierailut Suomessa Nuutajärvellä, missä tapasin **Oiva Toikan** ja monia muitakin suomalaisia lasimestareita, Ritzman muistelee.

<http://www.glasriket.se>

Kostan kylässä toimii yksi Ruotsin hämmästyttävimmistä hotelleista. Kosta Boda Art Hotel avasi ovensa vuonna 2007, ja se toi heti lisävirtaa lasivaltakuntaan. Hotelli on tehty paikallisesta kivistä ja lasista. Sininen baari esimerkiksi on sataprosenttisesti lasia. Hotellissa on taidegalleria, jonka kaikki teokset ovat kaupan.

Hotellin sisustuksesta vastaavat lasivaltakunnan seitsemän tunnetuinta taiteilijaa kuten **Anna Ehner, Bertill Vallien, Kjell Engman** ja **Göran Wärff**. Kaikki 102 huonetta ovat yksilöllisiä, ja niissä näkyy vahvasti sisustuksen suunnitelleen taiteilijan kädenjälki.

Kylpyläosastollakin näkyy taiteellisen käden kosketus. Täällä voi rentoutua ja uida erikoisessa altaassa, jonka pohjalle on rakennettu taidenäyttely.

Kosta Boda Art Hotel on kahminut kansainvälisiä palkintoja. Juuri vuoden 2015 alussa maailman tärkein matkailusivusto *TripAdvisor* antoi sille huippuhotelli-diplomin (*Certificate of Excellence*).

<http://www.kostabodaarthotel.com>

Lasivaltakuntaan matkaaville voi suositella korttia, jolla saa alennuksia outlet-myymälöissä, museoissa ja ravintoloissa. Glasriket pass maksaa 100 kruunua eli noin 10 euroa. Sen voi ostaa myös etukäteen netistä:

<http://www.glasriket.se>

Lasitaidetta Åforsin lasitehtaalla.

Lasinvalmistusta Åforsin lasitehtaalla.

Meikkisarja on taiteilija Åsa Jungneliuksen käsialaa.

Art-hotellin sininen baari on tehty lasista.

Taiteilija Kjell Engmanin käsialaa.

Lasimestari Jan-Erik Ritzman.

Lasimestari Janus Kleingeld.

Taidehotelli Kosta Boda on saanut runsaasti kansainvälistä tunnustusta

Kosta boda Art hotellin sisäpiha

Kaikki hotellihuoneet ovat taitelijoiden sisustamia